

Huvudman

Norrtälje kommun
kontaktcenter@norrtalje.se

Beslut

Datum 2025-06-23

Dnr SI 2024:9928

Sida 1 (12)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Wigulfskolan i Norrtälje kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrtälje kommun att senast den **30 september 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Norrtälje kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Norrtälje kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den 30 september 2025 informera samtliga lärare om skyldigheten att anmäla till skolans rektor att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som ska minst uppfyllas. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket och 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen)
2. Se till att ett beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram fattas efter varje avslutad utredning av behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera för vilka elever sådana beslut fattats från datum till detta beslut fram till den 30 september 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen)

3. Se till att det av åtgärdsprogram framgår vilka elevens behov av särskilt stöd är och hur de ska tillgodoses. Detta innebär att både behov och åtgärder ska specificeras i åtgärdsprogrammen. Beslut om anpassad studiegång ska innehålla vilka ämnen eller delar av ämnen som eleven inte ska läsa och i vilken omfattning skolan har anpassat studietiden för eleven i förhållande till den garanterade undervisningstiden. Samtliga aktiva åtgärdsprogram med beslut om anpassad studiegång som fattats från datum till detta beslut fram till den 30 september 2025 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (3 kap. 12 § skollagen.)
4. Se till att elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd i enlighet med elevens beslutade åtgärdsprogram. (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och utredning av särskilt stöd samt arbetat mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2024:9928) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2024 inlett en tillsyn av Wigulfskolan som är en F-9 skola i Norrtälje kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Wigulfskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar, anmälan och utredning av särskilt stöd, åtgärdsprogram och arbetet mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 6 maj 2025 och 12 maj 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. betygskataloger, åtgärdsprogram, plan mot kränkande behandling och tre kränkningsärenden. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet. Huvudmannen har den

10 juni 2025 inkommit med en skrivelse innehållande svar på kompletterande frågor som Skolinspektionen har ställt till huvudmannen.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av skolans gemensamma rutin avseende särskilt stöd som Skolinspektionen tagit del av innan skolbesöket vid skolan framgår att lärare ansvarar för att extra anpassningar provas. Detta innefattar genomförande, uppföljning och utvärdering samt dokumentation av extra anpassningar. Lärare och rektor bekräftar i intervjuer att rutinen följs. Vidare uppger lärare att behovet av extra anpassningar på skolan är stort och att de ger eleverna extra anpassningar i den mån det kan ge det men att det inte alltid räcker för att eleverna ska kunna nå godkänt resultat. Som exempel på extra anpassningar berättar en lärare att de satt in extra simning för elever på idrotten så att elever kan lära sig att simma och detta i och med att många elever fått underkänt i idrotten på grund av att de inte kan delta vid simningen. Lärare på lågstadiet ger i intervju ytterligare exempel på extra anpassningar som de ger elever, bland annat individuella instruktioner för elever som har svårt att komma i gång med skoluppgifter och instruktioner att hålla i penna och möjlighet att få s.k. tyngdpennor. Elever uppger även i intervjuer att det finns olika hjälpmedel i klassrummet så som skärmar och hörselkåpor.

Rektor uppger att de arbetar mycket med att eleverna ska få dels generella, dels individuella extra anpassningar i skolan. Eleverna på låg- och mellanstadiet får extra anpassningar de är i behov av. På högstadiet får eleverna också det men det skulle kunna bli bättre. Vidare uppger representanter för elevhälsan att det varierar från lärare till lärare, och att vissa lärare tillgodoser behovet av extra anpassningar bättre än andra. Speciallärarna är mycket involverade i arbetet med extra anpassningar, de

ger lärarna mycket stöd i att ta fram lämpliga extra anpassningar till eleverna.

Anmälan om elevers behov av särskilt stöd

I skolans gemensamma rutin för särskilt stöd framgår även att lärare ska, när extra anpassningar inte räcker till, göra en anmälan till elevhälsoteamet genom att skicka ett meddelande digitalt via ett journalsystem som kommunen har. Lärare, rektor och elevhälsan bekräftar i intervjuer att anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd kan göras på det sätt som beskrivs i rutinen. Läraren ska därefter få återkoppling via säkra meddelanden från elevhälsoteamet och när eleven som anmälts för särskilt stöd tas upp på ett elevhälsoteammöte bjuds även läraren som gjort anmälan in till mötet, berättar en representant för elevhälsan.

Vidare uppger representanter för elevhälsan att lärare i årskurserna 6-9 väntar för länge med att anmäla elever som befaras inte nå godkända betyg trots extra anpassningar till rektor. Lärarna i årskurs F-5 anmäler däremot direkt när de befarar att målen inte kommer nås. Även rektor uppger i intervju att lärarna inte alltid anmäler elever som befaras inte nå godkända betyg trots extra anpassningar.

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskataloger från höstterminen 2024. Utifrån dessa har fråga ställts till lärare beträffande ett antal namngivna elever som under höstterminen 2024 inte uppnått godkänt betyg i ett eller flera ämnen. I intervju med lärare och rektor framkommer att flera av de namngivna eleverna fortfarande riskerar att inte nå godkänt betyg i något eller flera ämnen och detta trots extra anpassningar. Lärare uppger att många av dessa elever antingen har anmälts till elevhälsoteamet för att de kan vara i behov av särskilt stöd eller att de redan har ett åtgärdsprogram. Beträffande cirka tio av de namngivna eleverna kan varken elevhälsan eller rektor (som ingår i elevhälsoteamet) bekräfta att aktuella anmälningar om utredning för särskilt stöd gällande eleverna inkommit. Det framkommer inte om det finns någon orsak till de uteblivna anmälningarna, t.ex. att extra anpassningar prövats och ska utvärderas eller liknande. I intervju med lärare framkommer dock att i vart fall två lärare finner att ett skäl till att en anmälan om behov av särskilt stöd inte görs kan vara att eleven inte har några inlärningsssvårigheter, t.ex. där svårigheter att nå godkänt i stället grundar sig i en social problematik än en kunskapsmässig sådan. I intervju med lärare framkommer också att en av de namngivna eleverna inte anmälts då hen bedöms sakna en inlärningsproblematik. Rektor uppger i intervju att hon inte delar uppfattningen att endast elever med inlärningsproblematik ska anmälas för särskilt stöd och att lärarna inte har blivit tillsagda att endast anmäla när elever har inlärningsssvårigheter.

Utredning av särskilt stöd och att denna görs i samråd med elevhälsan

Av skolans gemensamma rutin avseende särskilt stöd framgår också att det är rektor som beslutar om en utredning av särskilt stöd ska utarbetas. Lärare ansvarar därefter att utredningen genomförs inom två veckor och att speciallärare kan bistå med stöd vid behov. Lärare, elevhälsa och rektor bekräftar i intervju att det är lärare som ansvarar för att utredningen görs och detta efter att elevhälsoteamet tagit beslut om att en sådan ska startas. Lärare kan dock få hjälp av specialläraren i utformandet. Lärare samråder också med specialläraren som i sin tur samråder med elevhälsan under tiden utredningen görs. Av den utredning om särskilt stöd som Skolinspektionen tagit del av framgår även att ett samråd skett med elevhälsan.

Ett flertal lärare uppger i intervju att utredningar av särskilt stöd alltid startas när anmälan av elever som kan vara i behov av det gjorts och att det inte dröjer länge, cirka en vecka, för elevhälsan att återkomma med beslut om utredning ska startas. Två lärare uppger emellertid att det har hänt att de fått tillbaka elever efter en anmälan om särskilt stöd då det rört sig om annat än kunskapsmässig problematik, t.ex. elevens mående. Rektor uppger i intervju att det är inget hon känner till och att elever ska utredas oavsett om det är inlärningssvårigheter eller annat som ligger till grund för anmälan av särskilt stöd. Elevhälsan har i intervju sagt att utredningar om särskilt stöd alltid startas efter en anmälan om att en elev kan vara i behov av det och att beslutet att starta utredningen går snabbt.

Beslut om att utarbeta åtgärdsprogram

Lärare och rektor uppger i intervju att beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram alltid fattas när utredning om särskilt stöd är avslutad. I intervju med rektor framgår dock att en namngiven elev, efter avslutad utredning om särskilt stöd, fått ett muntligt besked om placering i särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen uppger i en komplettering att elevens vårdnadshavare har underrättats om beslutet av skolans närvarosamordnare och att beslutet godkänts av den biträdande rektorn.

Beslut om särskild undervisningsgrupp, anpassad studiegång och enskild undervisning fattas av rektor

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök vid skolan fanns enligt en förteckning 63 aktiva åtgärdsprogram. Skolinspektionen har granskat 23 av dessa varav elever i 13 program har åtgärden särskild undervisningsgrupp, elva elever har åtgärden anpassad studiegång och två elever har åtgärden enskild undervisning. Samtliga granskade beslut är fattade av rektorn. Rektorn uppger även i intervju att det är hon som fattar samtliga beslut om åtgärdsprogram på skolan.

Utformningen av åtgärdsprogram

I merparten av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har granskat framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. I ett åtgärdsprogram hänvisas till det som framgår om elevens behov i tidigare utredningar, åtgärdsprogram och utvärderingar. Nuvarande behov framgår inte. I två av de andra granskade åtgärdsprogrammen framgår inte vilka åtgärder som beslutats för eleven. Lärare och elevhälsan uppger att de senaste åtgärderna framgår av uppföljningen av åtgärdsprogrammen.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av där åtgärden anpassad studiegång ingår saknas för fem namngivna elever en specificering av vilka ämnen som anpassats bort från elevens skoldag och i vilken omfattning. Rektor uppger i intervju att hon även noterat detta och tagit upp det med elevhälsoteamet och att det håller på att förbättras.

Vidare framgår av samtliga åtgärdsprogram att eleven och elevens vårdnadshavare har getts möjlighet att delta när åtgärdsprogrammen utarbetas samt fått information om möjligheten att överklaga beslut angående åtgärdsprogram till Skolväsendets överklagandenämnd. Det framgår vidare av datum för när utvärdering och uppföljning ska ske och vem som ansvarar för dessa.

På fråga om vårdnadshavare och elev underrättas om det fullständiga innehållet i ett beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram svarar huvudmannen att vårdnadshavare alltid blir informerade om att det ska upprättas ett åtgärdsprogram och att ett sådant skickas hem till dem för underskrift när det är klart.

Åtgärder ges i enlighet med åtgärdsprogram

Skolinspektionen har i intervju med lärare, elevhälsa och rektor utifrån stickprov ställt fråga om vissa åtgärder i namngivna elevers åtgärdsprogram ges i praktiken. I merparten av fallen har det framkommit att åtgärder ges till eleverna i enlighet med deras åtgärdsprogram. I intervju med lärare framgår dock att det finns en namngiven elev som enligt sitt åtgärdsprogram ska ha en pedagog tillhands hela skol- och fritidsdagen men som inte får det fullt ut. Eleven står, enligt lärare, utan extra pedagog den sista lektionen på skoldagen och är helt utan den på fredagar.

Huvudmannen uppger i en komplettering att eleven i fråga har en resursperson större delen av dagen och går i en klass med få elever (9 elever) då klassen i fråga är delad. På fredagar får eleven stöd av annan personal. Det är då nio elever och två vuxna.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens eventuella behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, i form av distansundervisning eller i form av anpassad studiegång (3 kap 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 10 § skollagen).

Eleven och elevens vårdnadshavare ska underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. (29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen [2017:900]).

Rektorn bör säkerställa att ett beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång inte omfattar fler ämnen eller längre tidsperiod än nödvändigt (Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram [SKOLFS 2022:334]).

Insatser som är att betrakta som särskilt stöd är till exempel placering i särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning, anpassad studiegång eller elevassistent. Det rör sig således om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare inom ramen för den ordinarie undervisningen. Även insatsernas omfattning och varaktighet måste beaktas. Enstaka specialpedagogiska insatser under en kortare tid kan vara att betrakta som stöd i form av extra anpassningar medan mer omfattande eller regelbundna specialpedagogiska insatser utgör särskilt stöd (prop. 2013/14:160 s. 21).

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Av utredningen framgår att elever som befaras att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att anmäla till rektor om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Skolpersonal har enligt skollagen en skyldighet att anmäla om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att

uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Utredningen visar att alla elever som kan vara i behov av särskilt stöd inte anmäls till elevhälsoteamet och kommer därmed inte till rektors kännedom. Detta utgör en brist.

Utredning av särskilt stöd och att denna görs i samråd med elevhälsan

Av utredningen framkommer att utredningar om särskilt stöd startas när en anmälan inkommer till elevhälsoteamet. Likaså framgår att samråd med elevhälsan görs. Mot bakgrund av detta framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om att utarbeta åtgärdsprogram

Av utredningen framgår att en elev som utretts för särskilt stöd endast fått ett muntligt beslut om särskilt stöd innefattande åtgärden att eleven placeras i en särskild undervisningsgrupp. Elevens vårdnadshavare har emellertid underrättats om beslutet och enligt uppgift är det den biträdande rektorn som godkänt beslutet. Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas när en elev bedöms vara i behov av särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven för särskilt stöd är, hur de ska tillgodoses, samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Beslut som innefattar åtgärder om särskild undervisningsgrupp kan endast fattas av rektor. Att beslutet att placera en elev i en särskild undervisningsgrupp endast är muntligt är inte förenligt med författningarnas krav. Utan ett åtgärdsprogram går det inte att ta ställning till vilka behov eleven i fråga har och hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det går heller inte att verifiera att det är rektor, i aktuella fall biträdande rektor, som har fattat beslutet och att eleven samt vårdnadshavare fått information om möjligheten att överklaga till Skolväsendets överklagandenämnd. Att beslutet endast getts muntligt bedömer Skolinspektionen därför vara en brist.

Beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång fattas av rektor

Av utredningen framkommer att beslut som innefattar åtgärden särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång fattas av rektor. Ärendet avslutas därför i denna del.

Utformningen av åtgärdsprogram

Skolinspektionen finner att det även finns brister i hur skolan utformar åtgärdsprogram. Av utredningen framkommer att vissa av skolans åtgärdsprogram med åtgärden anpassad studiegång saknar uppgifter om vilka ämnen som berörs av den anpassade studiegången och i vilken

omfattning avvikelser i studiegången i dessa ämnen har beslutats för eleverna. Av skollagen framgår att särskilt stöd i form av anpassad studiegång innebär att avvikelser från timplanen samt ämnen och mål görs. För en elev som ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas utifrån vilket behov av särskilt stöd som konstaterats och hur det ska tillgodoses ska framgå. Att det inte framgår vilka ämnen eller i vilken omfattning avvikelser beslutats i dessa ämnen innebär att elevernas behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses inte framgår av de fem beslutade åtgärdsprogrammen. Detta utgör även en brist.

Vidare framkommer av utredningen att det i två åtgärdsprogram saknas åtgärder och i ett annat saknas elevens behov av särskilt stöd. I stället görs en hänvisning till vad som skrivits i tidigare åtgärdsprogram och utredningar. Skolinspektionen bedömer att detta, på samma vis som ovan nämnda beslut om anpassad studiegång, utgör en brist. Att elevers behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses inte framgår av åtgärdsprogram påverkar elevens möjlighet att få rätt särskilt stöd. Tydliga åtgärder är också av vikt för att skolan ska kunna följa upp och utvärdera åtgärderna. Det utgör också en förutsättning för att eleven och elevens vårdnadshavare ska kunna ta ställning till åtgärdsprogrammet och om det ska överklagas.

I övrigt framkommer av utredningen att åtgärdsprogrammets utformning uppfyller författningarnas krav. Likaså framkommer att elevers vårdnadshavare underrättas när beslut om åtgärdsprogram fattas och att de ges information om hur de ska överklaga Skolväsendets överklagandenämnd.

Åtgärder ges i enlighet med åtgärdsprogram

Det framgår av utredningen att en elev inte fullt ut får de åtgärder som hen ska få enligt sitt åtgärdsprogram. Av skollagen framgår att en elev i grundskolan ska ges det särskilda stödet på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Att en elev inte ges alla åtgärder som beslutats i elevens åtgärdsprogram är därför en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Norrtälje kommuns verksamhet vid Wigulfskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Norrtälje kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Anmälan och åtgärder vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare, elevhälsan och rektor uppger i intervjuer att kränkningar är vanligt förekommande på skolan. Kränkningarna uppges kunna vara av såväl verbal som fysisk karaktär.

Elever uppger vidare att de kan vända sig till skolans personal när något händer och att personalen i så fall agerar. Elever uppger att de, utöver lärarna, vänder sig till skolans socialpedagog och även rektorn samt biträdande rektor när något händer. Att lärare agerar vid kränkningar framkommer även i intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor. Överlag anser lärare och representanter för elevhälsan att det råder en samsyn hos lärarna om vad som är kränkande behandling. Lärare uppger även att det är tydligt hur de ska agera.

Av skolans plan mot kränkande behandling framgår att det finns en rutin för att anmäla, agera, utreda och åtgärda när elever utsätts för kränkande behandling. Lärare, elevhälsa och rektor uppger i intervju att rutinen är att personal ska anmäla kränkningar digitalt och att det går att göra via en QR-kod samt att anmälan går till skolans trygghetsteam. Av dokumentation som inkommit framgår att trygghetsteamet hanterar inkommande ärenden veckovis.

Lärare uppger i intervjuer att de anmäler alla kränkningar på skolan som de får kännedom om. Rektor och elevhälsan bekräftar detta samt uppger i intervjuer att anmälan även går till huvudmannen. Lärare, elevhälsan och rektor uppger vidare att det är socialpedagogen som gör själva utredningen och att den ofta är gjord innan ärendet tas upp hos trygghetsteamet.

Skolinspektionen har, vid informationsinhämtning inför skolbesöket, även tagit del av tre ärenden rörande kränkningar som skett på skolan under en tolv månaders period. I dessa fall framgår att anmälan mottas av huvudmannen, att det görs en utredning för att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och att åtgärder vidtagits för att de ska upphöra. I intervju ger även rektorn exempel på åtgärder som har vidtagits när kränkningar har kunnat konstateras, t.ex. extra bevakning och schema vid skolans fotbollsplan, att en extra vuxen tas in i en elevgrupp, samt handledning av skolans personal med elevhälsan.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § skollagen).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap 10 § skollagen).

Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling (Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Cecilia Winberg.

Utredaren Fanny Lingqvist har varit föredragande i ärendet.